

3 MEDZINÁRODNÉ ORGANIZÁCIE V OBLASTI LETECTVA

Medzinárodné organizácie sú subjektami medzinárodného práva, ktoré majú odvodenú a vymedzenú právnu subjektivitu. V širšom zmysle slova pojem medzinárodná organizácia zahrnuje všetky typy medzinárodných orgánov a organizácií. V užšom, a aj v najčastejšie používanom zmysle slova pojem medzinárodná organizácia zahrnuje len medzinárodné vládne organizácie.

Medzinárodné organizácie, orgány či inštitúcie majú mnohé spoločné i rozdielne znaky.

Spoločným znakom je to, že tieto sú zriaďované na plnenie určitých špecifických úloh v prospech jednotlivých signatárov a na základe ich vzájomnej dohody. Pri medzinárodných organizáciách je to spravidla na základe medzinárodného dohovoru alebo dohody, s povahou zakladajúcej listiny pre subjekt, ktorý má trvalo existovať a plniť úlohy zastrešujúcej inštitúcie. Pri medzinárodných orgánoch či inštitúciách je to spravidla na základe dojednania alebo dohody a k vytváraniu zastrešujúcej inštitúcie spravidla nedochádza.

Základnou odlišnosťou je, že medzinárodné organizácie majú svoje vlastné orgány, v ktorých majú jednotlivé krajiny svoje stále zastúpenie, zatiaľ čo medzinárodné orgány či inštitúcie rokujú spravidla priamo ako spoločné orgány všetkých signatárskych štátov, a to na úrovni vládnych delegácií v danej oblasti

Medzinárodné organizácie, orgány a inštitúcie je možné rozdeliť do rôznych skupín, a to na základe špecifických kritérií, napríklad podľa:

- podľa **počtu delegátov** na:
- podľa **členstva či rozsahu pôsobnosti** (počet a zemepisné rozmiestnenie členov) na:
- podľa **prístupnosti jej rozšírenia alebo náročnosti prístupového procesu** na:
- podľa **právnej subjektivity a právomocí**
- podľa **doby trvania činnosti** na:
- podľa **obsahu činnosti** na:

Každá z týchto medzinárodných organizácií, orgánov, či inštitúcií, a to bez ohľadu do ktorej kategórie patrí, má presne vymedzené a delegované právomoci a povinnosti.

Medzi najvýznamnejšie právomoci, hlavne pri medzinárodných organizáciách, patrí normotvorná **činnosť**, ktorá sa prejavuje definovaním rôznych pravidiel, a to vo forme dokumentov alebo legislatívnych noriem. Právna záväznosť takých dokumentov a noriem závisí na procese ich prijatia a schvaľovania.

Proces prijímania a schvaľovania dokumentov je realizovaný na základe príslušných ustanovení Viedenského dohovoru o zmluvnom práve (zakladajúce zmluvy) alebo na základe pravidiel, na ktorých sa členské krajiny dohodli pri definovaní a delegovaní právomocí medzinárodnej organizácie, orgánu alebo inštitúcie (všetky ostatné dokumenty).

Rozdelenie medzinárodných organizácií

Medzinárodné organizácie sa v bežnej praxi medzinárodného práva rozdeľujú podľa dvoch základných kritérií, a to podľa **medzinárodnej právnej obyčaje** a **rozsahu pôsobnosti**.

Podľa **medzinárodnej právnej obyčaje** sa medzinárodné organizácie rozdeľujú na:

- **medzinárodná vládne (medzištátne) organizácie**, ktoré predstavujú zoskupenie rôznych krajín reprezentovaných príslušnými štátnymi orgánmi alebo inštitúciami, a to na základe medzinárodných zmlúv medzi viac ako tromi krajinami (OSN, Rada Európy);
- **medzinárodná mimovládne organizácie**, predstavujúce združenie právnických alebo fyzických osôb rôznych krajín na základe medzinárodných zmlúv;
- **medzinárodné organizácie majúce vládny aj nevládny charakter (hybridné)**, ktoré vznikli alebo vykonávajú svoju činnosť na základe súhlasu jednotlivých krajín s prístupím k takejto medzinárodnej organizácii, ale jednotlivé národné organizácie, orgány či inštitúcie, ktoré pracujú na základe spoločných zásad takejto medzinárodnej organizácie, sú pri svojej činnosti právne nezávislé na štátnych inštitúciách jednotlivých krajín (Medzinárodný červený kríž);
- **nadnárodné organizácie** (nadštátna organizácia), ktoré vznikli alebo vykonávajú svoju činnosť na základe súhlasu jednotlivých krajín s prístupím k takejto medzinárodnej organizácii a zároveň členské krajiny vzdali niektorých svojich národných kompetencií v prospech orgánov či inštitúcií tejto medzinárodnej organizácie (Európska únia).

Podľa **rozsahu pôsobnosti** sa medzinárodné organizácie rozdeľujú na:

- univerzalistické (ICAO);
- partikulárne (NATO, ESA);
- regionálne (EUROCONTROL, EASA).

Vládne a mimovládne medzinárodné letecké a vesmírne organizácie zohrávajú významnú úlohu v oblasti rozvoja civilnej leteckej dopravy a kozmonautiky. Ich význam spočíva najmä v tvorbe a ďalšom rozvoji predovšetkým medzinárodného práva leteckého a medzinárodného práva kozmického.

V oblasti letectva majú medzinárodné vládne organizácie buď celosvetový charakter (ICAO a pod.) alebo regionálny charakter, čo znamená, že sú spojené s konkrétnou oblasťou sveta (EASA, ECAC, EUROCONTROL, AFCAC a podobne).

V oblasti kozmonautiky zabezpečujú globálnu medzinárodnú spoluprácu najvýznamnejšie národné agentúry (ROSKOSMOS, NASA) ale najväčší rozsah činnosť realizujú regionálne medzinárodné vládne organizácie (ESA) alebo národné organizácie a agentúry.

Medzinárodné mimovládne organizácie sú oboch oblastiach letectva a kozmonautiky väčšinou organizované na profesijnom základe.

Medzinárodné vládne organizácie

V celosvetovom meradle existuje viac ako 500 medzinárodných vládnych organizácií (GOs - Governmental Organisations), ktoré koordinujú spoluprácu medzi jednotlivými krajinami, a to hlavne v oblastiach politicky a ekonomicky.

Medzi medzinárodné vládne organizácie v oblasti civilného letectva je možné zaradiť najmä tieto:

- Medzinárodná komisia pre letectvo
(*Commision Internationale de Navigation Aériene – CINA*);
- Medzinárodná organizácia pre civilné letectvo
(*International Civil Aviation Organization – ICAO*);
- Európska organizácia pre bezpečnosť letovej a leteckej prevádzky
(*European Organization for the Safety Air Navigation - EUROCONTROL*);
- Európska letecká bezpečnostná agentúra
(*European Air Safety Agency – EASA*);
- Európska konferencia pre civilné letectvo
(*European Civil Aviation Conference – ECAC*);
- Africká konferencia pre civilné letectvo
(*African Civil Aviation Commission – AFCAC*);
- Agentúra pre bezpečnosť leteckej prevádzky v Afrike a na Madagaskare
(*Agence Pour la Sécurité de la Navigation Aérienne en Afrique et a la Madagascar – ASECNA*);
- Stredoamerická organizácia pre riadenie leteckej prevádzky
(*Corporacion Centroamericana de Servicios de Navigacion Area – COCESNA*);
- Latinskoamerická komisia pre civilné letectvo
(*Latin American Civil Aviation Commission – LACAC*);
- Rada civilného letectva arabských štátov
(*Civil Aviation Council of Arab States – CACAS*);
- Rada pre leteckú dopravu južného Pacifiku
(*South Pacific Air Transport Council – SPATC*).
- CENTRAL AMERICAN AVIATION SAFETY AGENCY (ACSA)

Medzinárodné mimovládne organizácie

Na rozdiel od medzinárodných vládnych organizácií, ktoré vznikli ako združenia štátov sú medzinárodné mimovládne organizácie združeniami právnických, prípadne fyzických osôb rôznych štátov.

Medzinárodné mimovládne organizácie (NGOs - Non Governmental Organisations) vznikajú za účelom realizácie cieľov, a to hlavne v politickej, hospodárskej, sociálnej, vedeckej, kultúrnej, športovej alebo inej oblasti spoločných záujmov. V súčasnej dobe existuje približne 5 000 medzinárodných nevládných organizácií. Medzi najvýznamnejšie medzinárodné mimovládne organizácie v oblasti civilného letectva je možné zaradiť najmä tieto:

- Medzinárodné združenie leteckých dopravcov
(*International Air Transport Association – IATA*);
- Medzinárodná letecká federácia
(*Fédération Aéronautique Internationale – FAI*).
- Medzinárodná federácia združenia dopravných pilotov
(*International Federation of Air Line Pilots Associations – IFALPA*);
- Medzinárodná federácia združenia riadiacich letovej prevádzky
(*International Federation of Air Traffic Controllers' Association - IFATCA*)
- Medzinárodné združenie civilných letísk
(*International Civil Airports Association – ICAA/ACI*);
- Medzinárodná spoločnosť pre leteckú komunikáciu
(*Société Internationale de Télécommunications Aéronautiques – SITA*);
- Združené letecké úrady
(*Joint Aviation Authorities – JAA*);

3.1 Medzinárodná komisia pre leteckú navigáciu

Medzinárodná komisia pre leteckú navigáciu CINA (Commission Internationale de Navigation Aérienne – CINA; The International Commission for Air Navigation – ICAN) bola založená na základe ustanovení Medzinárodného dohovoru o úprave letectva (Parížsky dohovor – 1919), kapitola VIII., článok 34. Táto organizácia pozostávala zo zástupcov všetkých zmluvných štátov.

Sídlo generálneho sekretariátu bolo v Paríži.

Pracovným jazykom boli francúzština a angličtina.

Hlavné úlohy organizácie

Hlavné úlohy, ktoré medzinárodná organizácia CINA počas svojej existencie vykonávala boli definované v Parížskom dohovore, článok 34, a to konkrétne:

- prijímať návrhy od ktoréhokoľvek zmluvného štátu alebo mu predkladať návrhy na úpravu alebo doplnenie ustanovení dohovoru a oznámiť prijaté zmeny;
- plniť povinnosti, ktoré jej ukladá dohovor;
- zhromažďovať a oznamovať zmluvným štátom informácie každého druhu týkajúce sa medzinárodnej leteckej navigácie;
- zhromažďovať a oznamovať zmluvným štátom všetky informácie týkajúce sa bezdrôtovej telegrafie, meteorológie a lekárskej vedy, ktoré môžu byť zaujímavé pre leteckú navigáciu;
- zabezpečiť zverejňovanie máp pre leteckú navigáciu;
- poskytnúť svoje stanovisko k otázkam, ktoré môžu štáty predložiť na preskúmanie.

Štruktúra organizácie

Organizačná štruktúra CINA pozostávala zo zástupcov jednotlivých zmluvných štátov, ktoré zastupovali v komisii najviac dvaja zástupcovia. Na pomoc Komisii bol vytvorený malý stály sekretariát pod vedením generálneho tajomníka, ktorým bol v roku 1919 zvolený Albert Roper¹ z Francúzska. Technickú prácu komisie vypracovalo jej 7 podkomisií a 2 výbory expertov (v účinnosti v roku 1940), ktoré sa stretávali v pravidelných intervaloch, a to:

- Prevádzková subkomisia;
- Právna subkomisia;
- Subkomisia pre bezdrôtovú telegrafiu;
- Meteorologická subkomisia;
- Lekárska subkomisia;
- Subkomisia pre kartografiu;
- Výbor pre materiály (tento výbor sa neskôr stal subkomisiou);
- Výbor expertov pre colníctvo;
- Výbor pre normalizáciu (pridaný do polovice roku 1930).

---

¹ prvý a jediný generálny tajomník počas celej doby existencie ICAN, až do roku 1947

V priebehu rokov boli vytvorené osobitné výbory (osobitný výbor pre revíziu textov príloh k dohovoru, výbor pre audit, osobitný výbor pre štúdium klasifikácie výškomerov, osobitný výbor pre štúdium regulácie letovej prevádzky pri zlej viditeľnosti atď.).

3.2 Medzinárodná organizácia pre civilné letectvo

Základnou úlohou medzinárodnej organizácie pre civilné letectvo (**International Civil Aviation Organization – ICAO**) je slúžiť ako globálne fórum štátov pre medzinárodné civilné letectvo. ICAO vytvára politiky a normy, vykonáva audits zhody, vykonáva štúdie a analýzy, poskytuje pomoc a buduje letecké kapacity prostredníctvom mnohých ďalších činností a spolupráce svojich členských štátov a zainteresovaných strán.

Sídlo organizácie je v Montreale, provincia Quebec, v Kanade.

Pracovným jazykom sú angličtina, francúzština, ruština, španielčina, čínština a arabčina.

HLAVNÉ ÚLOHY ORGANIZÁCIE

Hlavné úlohy medzinárodnej organizácie ICAO sú definované v Chicagskom dohovore (1944), článok 44, a to konkrétne:

- zaisťovať bezpečný a usporiadaný rozvoj medzinárodného civilného letectva na celom svete;
- podporovať techniku leteckej konštrukcie a prevádzku pre mierové účely;
- podporovať rozvoj leteckých tratí, letísk a leteckých pomocných zariadení pre medzinárodné civilné lietanie;
- vyhovovať potrebám ľudstva týkajúcim sa bezpečnej, pravidelnej, efektívnej a hospodárnej leteckej dopravy;
- zabraňovať hospodárskym stratám spôsobeným nerozumnou konkurenciou;
- zaisťovať, aby práva zmluvných štátov boli plne rešpektované a aby každý zmluvný štát mal spravodlivú príležitosť na prevádzkovanie medzinárodných leteckých dopravných spoločností;
- zabraňovať diskriminácii medzi zmluvnými štátmi;
- prispievať k bezpečnosti letu v medzinárodnej leteckej prevádzke;
- všeobecne prispievať k rozvoju medzinárodného civilného letectva vo všetkých ohľadoch.

Činnosť organizácie ICAO sa rozvíja v troch základných oblastiach, a to:

- **technickej oblasti**, kde sa činnosť ICAO realizuje formou vypracovania a prijatia jednotlivých medzinárodných štandardov a odporúčaní s cieľom zaistenia čo najvyššej možnej miery unifikácie pravidiel v oblasti medzinárodnej leteckej prevádzky;
- **v ekonomickej oblasti**, kde sa činnosť ICAO realizuje predovšetkým formou spracovávania štatistických údajov o leteckých prepravách, ich objeme a vypracovaní opatrení ku zjednodušeniu formalít v medzinárodnej leteckej preprave;
- **v právnej oblasti**, kde činnosť ICAO spočíva v príprave zmien a doplnkov k Chicagského dohovoru, vo vypracovaní návrhov nových medzinárodných zmlúv o medzinárodnom civilnom letectve, v analýze súdnych rozhodnutí, v arbitráži atď.

ŠTRUKTÚRA ORGANIZÁCIE

K uskutočňovaniu svojich koordinačných činností si ICAO zriaďuje vlastné orgány, ktoré tvoria jeho vnútornú organizačnú štruktúru. K týmto orgánom patria:

- Zhromaždenie;
- Rada;
- Aeronavigačná komisia;
- Sekretariát:
  - o Úrad pre leteckú navigáciu;
  - o Úrad pre leteckú dopravu;
  - o Úrad technickej spolupráce;
  - o Úrad pre právne záležitosti a vonkajšie vzťahy;
  - o Administratívny úrad;
- regionálne úrady.

Zhromaždenie (Assembly) je najvyšším orgánom ICAO, ktorý sa schádza najmenej raz za tri roky a zvoláva ho Rada vo vhodnom čase a na vhodné miesto. Mimoriadne zasadnutie zhromaždenia sa môže uskutočniť kedykoľvek na výzvu Rady alebo na žiadosť najmenej desiatich zmluvných štátov.² Všetky zmluvné štáty majú rovnaké právo byť zastúpené na schôdzach Zhromaždenia a každý zmluvný štát je oprávnený mať jeden hlas. Delegátom zastupujúcim zmluvné štáty môžu asistovať odborní poradcovia, ktorí sa môžu zúčastňovať na schôdzach, ale nie sú oprávnení hlasovať.³ Nečlenské štáty ICAO alebo medzinárodná organizácia sa môžu zasadania Zhromaždenia ICAO zúčastniť na základe pozvania Rady ICAO ako pozorovatelia.

Rada (Council) je stálym orgánom ICAO, zodpovedným zhromaždeniu. Ako jeden z dvoch riadiacich orgánov ICAO neustále usmerňuje prácu ICAO. Pozostáva z 36 členských štátov volených Zhromaždením, a to vždy na trojročné obdobie. Pri každej voľbe sa mení celkom 12 členských krajín v Rade. Vo voľbách sú krajiny rozdelené celkom do troch skupín, a to⁴:

- štáty, ktoré majú v leteckej doprave veľký význam (11 krajín);
- štáty, ktoré najviac prispievajú k poskytovaniu zariadení pre medzinárodnú civilnú leteckú navigáciu (12 krajín);
- štáty zabezpečujúce geografické zastúpenie (13 krajín).

Aeronavigačná komisia (Air Navigation Commission - ANC) bola zriadená Radou v súlade s Hlavou X. Chicagského dohovoru. Ako stály orgán ICAO je podriadená Rade a jej úlohou príprava a odporúčanie štandardov a odporúčaných postupov (SARP) a postupov leteckých navigačných služieb (PANS) na prijatie alebo schválenie Radou ICAO.

---

² Chicagský dohovor, článok 48, písmeno a)

³ Chicagský dohovor, článok 48, písmeno b)

⁴ uvedené počty jednotlivých krajín v jednotlivých skupinách sú platné pre obdobie rokov 2019-2022

Sekretariát ICAO je stálym správcovským orgánom ICAO, ktorý zabezpečuje činnosť Zhromaždenia, Rady a ďalších orgánov a regionálnych útvarov organizácie. Na jeho čele stojí generálny tajomník, menovaný Radou. Priamo generálnemu tajomníkovi podlieha päť riaditeľov predsedníctva, ako aj vyšší úradníci zodpovední za financie, hodnotenie a vnútorný audit, komunikáciu a sedem regionálnych kancelárií ICAO. Sídлом sekretariátu je Montreal. Sekretariát má päť špecializovaných úradov, a to:

- Úrad pre leteckú navigáciu;
- Úrad pre leteckú dopravu;
- Úrad pre technickú spoluprácu;
- Úrad pre právne záležitosti a vonkajšie vzťahy;
- Úrad pre správu a služby.

Úrad pre leteckú navigáciu (Air Navigation Bureau – ANB) riadi stratégie ICAO v oblasti bezpečnosti, kapacity a účinnosti letovej prevádzky, a to v spolupráci so ďalšími subjektmi z oblasti letectva. Svoju činnosť zameriava hlavne na nasledovné oblasti:

- politika a štandardizácia;
- monitorovanie bezpečnosti a infraštruktúry;
- analýza bezpečnosti a infraštruktúry;
- bezpečnosť a implementácia infraštruktúry.

Úrad pre leteckú dopravu (Air Transport Bureau - ATB) podporuje implementáciu strategických cieľov ICAO, najmä v oblastiach bezpečnosti a uľahčenia formalít; ekonomického rozvoja leteckej dopravy a ochrany životného prostredia. Vo svojej štruktúre obsahuje Výbor pre leteckú dopravu, Výbor pre nezákonné zasahovanie a Výbor pre spoločnú podporu leteckých navigačných služieb a Výbor pre ochranu životného prostredia v letectve (CAEP). Svoju činnosť zameriava na tri základné strategické ciele:

- letecká bezpečnosť a uľahčenie formalít;
- životné prostredie;
- ekonomický vývoj.

Úrad pre technickú spoluprácu (Technical Co-operation Bureau – TCB) vykonáva, na základe všeobecných pokynov generálneho tajomníka ICAO, Program technickej spolupráce. Tento program poskytuje poradenstvo a pomoc pri vývoji a implementácii projektov v celom spektre civilného letectva zameraných na bezpečnosť, ochranu, ochranu životného prostredia a trvalo udržateľný rozvoj národného a medzinárodného civilného letectva. Program sa uskutočňuje pod všeobecným politickým vedením Zhromaždenia a Rady ICAO.

Úrad pre právne záležitosti a vonkajšie vzťahy (Legal Affairs and External Relations Bureau) plní v prospech sekretariátu dve základné funkcie, a to právne a funkciu vonkajších vzťahov.

Úrad pre správu a služby (Bureau of Administration and Services - ADB) je zodpovedný za poskytovanie administratívnej podpory požadovanej organizáciou a zohráva vedúcu úlohu v jej efektívnom a efektívnom administratívnom riadení. ADB pomáha viesť ICAO smerom k riadeniu založenému na výsledkoch a organizačnej kultúre orientovanej na

výkon, aby vyhovovala potrebám členských štátov, odvetví a iných zákazníkov, ako aj širokej verejnosti.

Medzinárodná organizácia ICAO má pre zaistenie užšej podpory a koordinácie činnosti s členským štátom ICAO svoje regionálne kancelárie, a to:

- Bangkok: pre Áziu a Tichomorie (APAC);
- Káhira: pre Blízky východ (MID);
- Dakar: pre západnú a strednú Afriku (WACAF);
- Lima: pre Južnú Ameriku (SAM);
- Mexiko: pre Severnú Ameriku, Strednú Ameriku a Karibik (NACC);
- Nairobi: pre východnú a južnú Afriku (ESAF);
- Paríž: pre Európu a severoatlantický región(EUR/NAT).

3.3 Európska organizácia pre bezpečnosť letovej prevádzky

Európska organizácia pre bezpečnosť letovej a leteckej prevádzky (European Organization for the Safety Air Navigation – EUROCONTROL) vznikla ako reakcia na možné ďalekosiahle zmeny v organizácii riadenia letovej prevádzky, z dôvodu zavádzania dopravných lietadiel s prúdovými motormi do prevádzky leteckých spoločností. V súčasnosti je EUROCONTROL celoeurópska, civilno-vojenská organizácia, ktorá sa venuje podpore európskeho letectva.

Sídlo organizácie je v Bruseli, v Belgicku.

Pracovným jazykom je angličtina.

HLAVNÉ ÚLOHY ORGANIZÁCIE

Medzinárodný dohovor o spolupráci v oblasti bezpečnosti letovej prevádzky určuje dve základné skupiny úloh, pre každú zložku medzinárodnej organizácie EUROCONTROL osobitne, a to pre Stálu komisiu (permanent Commision) a Agentúru leteckých prevádzkových služieb (Air Traffic Services Agency).

Základné úlohy pre Stálu komisiu určujú priamo jednotlivé ustanovenia dohovoru⁵, kde sú uvedené ciele komisie, a to podporovať, v spolupráci s národnými vojenskými orgánmi, prijímanie opatrení, ako aj zavádzanie a prevádzku zariadení určených na:

- zaistenie bezpečnosti leteckej navigácie;
- zabezpečenie riadneho a rýchleho toku letovej prevádzky.

Štatút EUROCONTROL (Statute of the Agency), uvedený ako Príloha I. (Annex I) dohovoru, obsahuje základné úlohy, a to poskytovať v rámci celého vymedzeného vzdušného⁶ priestoru letové prevádzkové služby, čo konkrétne znamená:⁷

- zabrániť zrážkam medzi lietadlami;
- zabezpečiť riadny a rýchly tok leteckej dopravy;
- poskytovať rady a informácie užitočné pre bezpečné a efektívne vykonávanie letov;
- informovať príslušné organizácie o lietadlách, ktoré potrebujú pomoc pri pátraní a záchrane, a podľa potreby týmto organizáciám pomáhať.

ŠTRUKTÚRA ORGANIZÁCIE

Medzinárodný dohovor o spolupráci v oblasti bezpečnosti letovej prevádzky pôvodne definoval len dve organizačné zložky medzinárodnej organizácie EUROCONTROL, a to:

- Stálu komisiu pre bezpečnosť leteckej navigácie;
- Agentúru pre letové prevádzkové služby.

---

⁵ článok 6, odsek 1. dohovoru

⁶ článok 6, odsek 2, písmeno d) a s článok 38. dohovoru

⁷ príloha I, článok 2, odsek 1. dohovoru

Súčasná štruktúra má za cieľ zabezpečiť, aby boli zastúpené záujmy všetkých zainteresovaných strán v oblasti letectva, sa podieľajú aj široko založené skupiny zainteresovaných strán organizácie a tomu zodpovedá aj organizačná štruktúra. Tá je tvorená viacerými prvkami, kam patria:

- riadiace orgány, medzi ktoré patria:
  - o Stála komisia;
  - o Dočasná rada;
  - o Rozšírený výbor pre traťové poplatky;
- výkonný orgán tvorí:
  - o Agentúra;
  - o Útvar vnútorného auditu;
- poradné a konzultačné skupiny, kam patria:
  - o Rada pre letecké navigačné služby;
  - o Revízná rada (Rada audítorov);
  - o Civilno-vojenský výbor zainteresovaných strán;
  - o Maastrichtská koordinačná skupina
  - o Vojenská rada riadenia letovej prevádzky;
  - o Stály výbor pre financie
  - o Dozorná rada dôchodkového fondu;
  - o Komisia pre kontrolu výkonnosti
- Rada pre riadenie siete.

Stála komisia (Permanent Commission - CN) formuluje všeobecnú politiku organizácie a je jej najvyšším rozhodovacím orgánom. CN schvaľuje najmä ročný rozpočet agentúry a päťročný program, zmluvný poriadok organizácie EUROCONTROL, finančné predpisy agentúry a služobný poriadok a je zodpovedný za vymenovanie generálneho riaditeľa. Stála komisia tiež vydáva konečné rozhodnutie o ročnej účtovnej závierke agentúry. Táto komisia je zložená z predstaviteľov jednotlivých krajín na vysokej úrovni.

Dočasná rada (Provisional Council – PC) zodpovedá za implementáciu všeobecnej politiky EUROCONTROL, ako ju stanovila Stála komisia, a za prípravu práce Stálej komisie. Jednotlivé členské štáty zastupujú v dočasnej rade (PC) generálni riaditelia národných úradov civilného letectva (National Aviation Authority) alebo ich ekvivalentov.

Rozšírený výbor pre traťové poplatky (Enlarged Committee For Route Charges) dohliada na fungovanie systému traťových poplatkov a prostredníctvom dočasnej rady podáva správy rozšírenej Komisii EUROCONTROL. Stanovuje tiež zásady na stanovenie nákladov, ktoré vzniknú štátom v súvislosti s traťovými službami a určuje aj spoločné pravidlá na výpočet traťových poplatkov. V tomto výbore sú zastúpené všetky členské štáty EUROCONTROL, ako aj organizácie používateľov vzdušného priestoru.

Agentúra (Agency) je výkonným orgánom EUROCONTROL a zodpovedá za plnenie úloh, ktoré mu ukladá dohovor alebo ktoré jej zverila stála komisia alebo dočasná rada.

Útvar vnútorného auditu (Internal Audit Unit - IAU) pomáha vrcholovému manažmentu dohliadať na efektívny systém vnútorných kontrol, ktorý má agentúre pomôcť pri plnení jej cieľov. Jednotka zabezpečuje:

- spoľahlivosť a integritu finančných a prevádzkových informácií.
- efektívnosť a účinnosť operácií a programov.
- ochrana majetku (vrátane dôchodkového fondu)
- dodržiavanie zákonov, nariadení, zásad, postupov a zmlúv
- efektívne procesy riadenia rizík.

Rada pre letecké navigačné služby (Air Navigation Services Board - ANSB) je poradný orgán a tvoria ju zástupcovia armády, poskytovatelia leteckých navigačných služieb, používatelia vzdušného priestoru a letiská z členských štátov. Je navrhnutý tak, aby zvýšil zapojenie zainteresovaných strán v oblasti leteckej navigácie do prípravy rozhodnutí a zosúladenia obchodných plánovania a rozpočtových procesov na rôznych úrovniach v organizácii, pričom sa rešpektujú rozhodovacie povinnosti členských štátov.

Rada audítorov (Audit Board - AB) podáva Stálej komisii správy, a to prostredníctvom Dočasnej rady alebo prostredníctvom Rozšíreného výboru o finančnom riadení systému traťových poplatkov. Pozostáva zo šiestich profesionálnych audítorov menovaných šiestimi štátmi na rotačnom základe. Ich funkčné obdobie sú štyri roky. Polovica členov sa obnovuje každé dva roky.

Civilno-vojenský výbor zainteresovaných strán (Civil-Military Stakeholder Committee - CMSC) funguje ako konzultačný orgán jednotlivých štátov alebo zainteresovaných strán. Je zložený zo zástupcov všetkých členských štátov (civilných a vojenských) spolu so zástupcami EÚ a zainteresovaných strán. Tento výbor je podriadený Dočasnej rade a Generálnemu riaditeľovi a je výsledkom integrácie bývalých skupín CMIC a AAB do jedného orgánu.

Maastrichtská koordinačná skupina (Maastricht Coordination Group – MCG) bola zriadená s cieľom určiť spoločnú pozíciu týkajúcu sa všetkých záležitostí týkajúcich sa prevádzky letových prevádzkových služieb poskytovaných MUAC vo vzdušnom priestore štyroch štátov. Túto skupinu tvoria civilní a vojenský predstavitelia na vysokej úrovni štyroch štátov Maastrichtského centra riadenia horného priestoru (Maastricht Upper Area Control Centre - MUAC), a to Belgicka, Nemecko, Luxembursko a Holandsko. Táto skupina

Vojenská rada riadenia letovej prevádzky (Military ATM Board - MAB) zabezpečuje zapojenie vojenských štátnych orgánov do plánovacích a rozhodovacích procesov riadenia letovej prevádzky (ATM), čo najlepšie využíva partnerstvo medzi civilným a vojenským ATM. Táto rada je podriadená Dočasnej rade a poskytuje informácie a odporúčania Dočasnej rade a v prípade potreby aj Generálnemu riaditeľovi. Skladá sa z vyšších vojenských dôstojníkov členských štátov.

Stály výbor pre financie (Standing Committee on Finance – SCF) je odborným výborom Dočasnej rady, ktorej poskytuje rady a odporúčania ku všetkým rozpočtovým a finančným otázkam ovplyvňujúcim EUROCONTROL.

Dozorná rada dôchodkového fondu (Pension Fund Supervisory Board (PFSB)) je zodpovedná za dohľad nad hospodárením dôchodkového fondu. Skladá sa z deviatich členov,

kde štyria jej členovia zastupujú členské štáty, štyria zastupujú zamestnancov a jeden zastupuje generálneho riaditeľa (pričom generálny riaditeľ nemá hlasovacie právo).

Komisia pre kontrolu výkonnosti (Performance Review Commission - PRC) podporuje efektívne riadenie európskeho systému riadenia letovej prevádzky prostredníctvom silného, transparentného a nezávislého systému hodnotenia výkonnosti a stanovovania cieľov.

Táto komisia podáva správy Stálej komisii, prostredníctvom Dočasnej rady, o všetkých záležitostiach týkajúcich sa hodnotenia výkonnosti manažmentu letovej prevádzky.

Rada pre riadenie siete (Network Management Board - NMB) bola vytvorená v rámci Iniciatívy jednotného európskeho neba (projekt EÚ pre defragmentáciu vzdušného priestoru), a to na základe Nariadenia Európskej komisie (EÚ) č.2019/123 s účinnosťou od 1.1.2020.

3.4 Agentúra Európskej únie pre bezpečnosť letectva

Agentúra Európskej únie pre bezpečnosť letectva (European Union Aviation Safety Agency – EASA)⁸ bola založená s cieľom podporovať a dosahovať najvyššie spoločné normy bezpečnosti a ochrany životného prostredia v civilnom letectve a zaistovanie čo najbezpečnejšie lety. Pôvodne bola známa ako Európska agentúra pre bezpečnosť letectva. Názov sa zmenil na Agentúru pre bezpečnosť letectva Európskej únie v roku 2018, kedy sa rozšírili aj jej kompetencie.

Sídlo organizácie je v Kolíne nad Rýnom, Spolková republika Nemecko.

Okrem hlavného sídla má EASA pobočku v Bruseli a zastúpenie v Pekingu (Čína); Montreale (Kanada); v Singapure a vo Washingtone D.C. (USA).

Pracovným jazykom je angličtina.

HLAVNÉ ÚLOHY ORGANIZÁCIE

Základné úlohy a právomoci medzinárodnej organizácie EASA boli definované v Nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č.1592/2002 v článku 12, odsek 2. a v článku 13. Agentúra pri svojej činnosti uplatňuje transparentné postupy na prijímanie stanovísk, prijateľné spôsoby dosiahnutia súladu a poradenský materiál. Tieto postupy zabezpečujú využitie príslušných odborných znalostí, rozsiahle konzultácie so všetkými zainteresovanými stranami a právo každého členského štátu zapojiť sa do procesu prijímania. Špeciálne postupy umožňujú agentúre okamžite konať v prípade bezpečnostných problémov. Podobné transparentné postupy platia aj v prípade jednotlivých rozhodnutí.

Agentúra a oprávnené subjekty konajúce v jej mene môžu vykonávať inšpekcie a vyšetovania potrebné na plnenie úloh, ktoré im boli pridelené. Agentúra vykonáva inšpekcie v členských štátoch s cieľom overiť, či sa bezpečnostné predpisy a vykonávacie predpisy na vnútroštátnej úrovni správne uplatňujú.

Medzi povinnosti a základné kompetencie EASA patrí:

- odborné poradenstvo pre EÚ pri príprave nových právnych predpisov;
- vypracovanie, vykonávanie a monitorovanie bezpečnostných pravidiel vrátane inšpekcií v členských štátoch;
- typová certifikácia lietadiel a komponentov, ako aj schvaľovanie organizácií zapojených do navrhovania, výroby a údržby leteckých produktov;
- certifikácia personálu a organizácií zapojených do prevádzky lietadiel;
- certifikácia organizácií poskytujúcich celoeurópske služby ATM/ANS;

---

⁸ v niektorých materiáloch sa uvádza aj starší názov:) Európska letecká bezpečnostná agentúra (European Air Safety Agency – EASA)

- certifikácia organizácií nachádzajúcich sa mimo územia členských krajín EÚ, na ktoré sa vzťahuje právo EÚ, a ktoré sú zodpovedné za poskytovanie služieb ATM/ANS alebo školenia ATCO v členských štátoch, kde sa uplatňuje právo EÚ;
- autorizácia prevádzkovateľov z tretích krajín (mimo EÚ);
- analýza a výskum bezpečnosti vrátane publikovania výročnej správy o bezpečnosti.

Agentúra môže v oblasti prijímania legislatívnych noriem konať aj samostatne.

V rámci tejto kompetencie môže:

- prijímať záväzné individuálne rozhodnutia udeľovaním typových osvedčení lietadla a vykonávaním inšpekcií a vyšetrení;
- vydávať nezáväzné dokumenty obsahujúce certifikačné špecifikácie, prijateľné prostriedky zhody a poradenský materiál (na použitie v certifikačnom procese);
- predkladať Európskej komisii stanoviská k základným požiadavkám a vykonávacím pravidlám, ktoré sa majú prijať v oblasti civilnej leteckej dopravy.

ŠTRUKTÚRA ORGANIZÁCIE

Riadiace orgány medzinárodnej organizácie EASA sú podľa základných úloh, ktoré plnia rozdelené do troch základných skupín, a to **riadiace orgány, poradné orgány a výkonné orgány**.

Riadiace orgány sú tvorené prvkami, ktoré sú priamo zadefinované v základnom nariadení, ktorým bola medzinárodná organizácia EASA založená (32002R1592). Neskôršie úpravy tohto nariadenia⁹ doplnili a upravili kompetencie týchto orgánov, ktoré rozhodujú o hlavných strategických otázkach činnosti organizácie. Medzi tieto orgány patria:

- Správna rada;
- Výkonný riaditeľ EASA;
- Odvolacia rada

Správna rada (Management Board) je najvyšším riadiacim orgánom medzinárodnej organizácie EASA. Skladá sa z zástupcov členských štátov a Komisie, pričom všetci majú hlasovacie právo. Každý členský štát vymenuje jedného člena správnej rady a dvoch náhradníkov. Náhradník zastupuje člena len v prípade jeho neprítomnosti. Komisia vymenuje dvoch zástupcov a ich náhradníkov. Funkčné obdobie členov a ich náhradníkov je štyri roky.

Výkonný riaditeľ EASA (Executive Director) riadi činnosť medzinárodnej organizácie EASA. Výkonného riaditeľa vymenúva, zo zoznamu kandidátov navrhnutých Komisiou v otvorenom a transparentnom výberovom konaní, Správna rada, ktorej sa zodpovedá za svoju činnosť. Funkčné obdobie výkonného riaditeľa EASA je päť rokov, ktoré môže byť Správnou radou jedenkrát predĺžené, a to najviac o päť rokov.

⁹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č.216/2008 z 20.februára 2008
Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č.2018/1139 z 4.júla 2018

Odvolacia rada je súčasťou administratívnej štruktúry EASA, ktorá zodpovedá za rozhodovanie o odvolaniach voči rozhodnutiam uvedeným v článku 108 Naradenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1139, a to hlavne v nasledovných oblastiach:.

- vyšetrowanie podnikov;
- letová spôsobilosť a environmentálne osvedčenie;
- regulácia poplatkov a poplatkov.

Odvolacia rada sa zvoláva podľa potreby. Členov a ich náhradníkov vymenúva Správna rada zo zoznamu kvalifikovaných kandidátov zostaveného Komisiou. Funkčné obdobie členov odvolacej rady vrátane jej predsedu a všetkých náhradníkov je päť rokov a môže sa predĺžiť o ďalších päť rokov.

Výkonné orgány medzinárodnej organizácie EASA majú za úlohu hlavne zabezpečiť plnenie administratívnych a organizačných úloh organizácie, a to nie len v mieste jej hlavného sídla, ale aj všetkých pobočiek. Organizačná štruktúra výkonných orgánov sa počas krátkej doby existencie medzinárodnej organizácie EASA menila. Hlavným dôvodom bolo postupné dopĺňanie jednotlivých kompetencií. EASA zamestnáva približne 400 odborníkov z celej Európy zaradených do niekoľkých riaditeľstiev. Hlavné úlohy súvisiace s bezpečnosťou vykonávajú riaditeľstvá pre tvorbu pravidiel, certifikáciu a schvaľovanie a štandardizáciu. Na základe zmien, ktoré nastali roku 2018 tvoria organizačnú štruktúru výkonných orgánov nasledovné prvky:

- **výkonné riaditeľstvo**, do ktorého patrí:
  - o výkonný riaditeľ;
    - úrad výkonného riaditeľa;
  - o hlavný inžinier, do ktorého podriadenosti patria:
    - hlavný pilot;
    - hlavný odborník pre lety a ľudský faktor;
    - hlavný odborník pre drak lietadiel;
    - hlavný odborník pre mechanické systémy;
    - hlavný odborník pre avioniku a elektrické systémy;
    - hlavný odborník na prevádzkovú spôsobilosť;
  - o vyšší vojenský dôstojník;
  - o oddelenie pre drony;
  - o oddelenie pre vnútorný audit a poistenie;
  - o oddelenie pre komunikáciu;
  - o oddelenie pre právne záležitosti a obstarávanie;
  - o oddelenie pre transformáciu;
  - o oddelenie leteckej dopravy;
- **riaditeľstvo strategického a bezpečnostného manažmentu** má vo svojej podriadenosti:
  - o oddelenie pre bezpečnosť, spravodajstvo a výkony;
  - o oddelenie pre stratégiu a programy;
  - o oddelenie pre medzinárodnú spoluprácu;
- **riaditeľstvo pre certifikáciu**, v ktorého podriadenosti sú;

- oddelenie pre veľké lietadlá;
  - oddelenie všeobecného letectva a pre lietadlá s vertikálnych štartom a pristátím;
  - oddelenie pre vývoj a európske technické objednávky;
  - oddelenie životného prostredia a pohonných systémov;
  - oddelenie vnútornej politiky, inovácií a znalostí;
- **riaditeľstvo pre letové štandardy**, v ktorého štruktúre sa nachádzajú:
- oddelenie pre údržbu a výrobu;
  - oddelenie pre vzdušné operácie a letiská;
  - oddelenie pre letové posádky a zdravotné požiadavky;
- **riaditeľstvo pre zdroje a podporu** má vo svojej štruktúre:
- oddelenie ľudských zdrojov;
  - oddelenie informačných technológií;
  - oddelenie pre spoluprácu a firemné služby;
  - oddelenie pre financie.

3.5 Európska konferencia pre civilné letectvo

Poslaním Európskej konferencie pre civilné letectvo (*European Civil Aviation Conference – ECAC; Conférence Européenne de l'Aviation Civil - CEAC*) je podpora pokračujúceho rozvoja bezpečného, efektívneho a udržateľného európskeho systému leteckej dopravy.

Sídlo sekretariátu organizácie je v Paríži, vo Francúzsku a jeho adresa je identická so sídlom Úradu medzinárodnej organizácie ICAO pre Európu a Severný Atlantik.

Sídlo organizácie je v Paríži, vo Francúzsku.

Pracovným jazykom sú angličtina a francúzština

HLAVNÉ ÚLOHY ORGANIZÁCIE

Základná stratégia a politika medzinárodnej organizácie ECAC definuje jej základný cieľ. Tým je podporovať neustály rozvoj bezpečného, efektívneho a udržateľného európskeho systému leteckej dopravy.

Pre naplnenie tohto cieľa:

- pôsobí ako celoeurópsky think-tank (výskum a poradenstvo v oblasti vedy, technológie, priemyslu, alebo podnikania) v oblasti letectva;
- podporuje svoje členské štáty pri vytváraní harmonizovaných celoeurópskych pozícií a riešení;
- slúži ako odborné centrum pre svoje členské štáty.

Okrem toho ECAC:

- podporuje porozumenie v politických záležitostiach medzi svojimi členskými štátmi a ostatnými regiónmi;
- podporuje svoje členské štáty prostredníctvom programov budovania kapacít a viac ako 30 tematických pracovných skupín;
- plní svoju úlohu v zhode s ďalšími kľúčovými organizáciami európskeho spoločenstva civilného letectva, akými sú Európska únia (vrátane Európskej komisie a Agentúry pre bezpečnosť letectva Európskej únie – EASA), EUROCONTROL, ako aj priemyselné asociácie.

ECAC úzko spolupracuje s vládami aj mimovládami organizáciami v Európe, ale aj mimo ňu, ako aj s inými regionálnymi organizáciami, medzinárodnými partnerskými štátmi a leteckou komunitou. ECAC sa okrem toho zapája do pravidelného dialógu so širokou škálou organizácií zastupujúcich všetky časti leteckého priemyslu vrátane leteckých spoločností, letísk, výrobcov a školiacich subjektov.

ŠTRUKTÚRA ORGANIZÁCIE

Organizačná štruktúra medzinárodnej organizácie ECAC je v plnej miere poriadaná jej základným úlohám a oblastiam, ktorými sa zaoberá. Je tvorená piatimi základnými prvkami, a to:

- Plenárne zasadnutie;
- Mimoriadne plenárne zasadnutie;
- Stretnutia generálnych riaditeľov civilného letectva;
- Koordinačný výbor;
- sekretariát ECAC;

Plenárne zasadnutie ECAC je najvyšší rozhodovací orgán, zložený zo zástupcov všetkých členských krajín. Na rokovaní sa stretáva sa stretáva raz za tri roky v Európskom parlamente v Štrasburgu. Na trojročnom zasadnutí sa stanovuje pracovný program ECAC a rozpočet na nasledujúce tri roky. Posledné trojročné zasadnutie sa konalo v júli 2021 a prijalo sa na ňom pracovný program na roky 2022 až 2024.

Mimoriadne plenárne zasadnutie je zložením a kompetenciami identické s plenárnym zasadnutím. Zasadá spravidla v období medzi dvomi plenárnymi zasadnutiami. Jeho úlohou je prijať formálne odporúčania alebo uznesenia, ktoré vzniknú medzi zasadnutiami plenárneho zasadnutia. Mimoriadne plenárne zasadnutie sa zvoláva v prípadoch, ak:

- prerokovávaná téma je dôležitá a zaujímavá pre veľký počet členských štátov alebo pre iné európske organizácie;
- prijateľné riešenie príslušných problémov sa zdá byť možné;
- očakávané výsledky, ktoré sa majú dosiahnuť, môžu účinne prispieť najmä k práci Európskej komisie a ICAO.

Stretnutia generálnych riaditeľov civilného letectva sa uskutočňujú v pravidelných intervaloch, zvyčajne trikrát do roka, aby prediskutovali, definovali a preskúmali politiky a prijali akékoľvek rozhodnutia potrebné na fungovanie organizácie. Hlavnými úlohami stretnutí je preskúmať, prediskutovať a vyriešiť politické problémy v oblasti civilnej leteckej dopravy. Každoročne sa koná fórum ECAC, ktoré dáva generálnym riaditeľom príležitosť na neformálne strategické diskusie o otázkach aktuálneho významu.

Koordinačný výbor je zložený z maximálne 11 generálnych riaditeľov civilného letectva členských krajín ECAC. Na čele je predseda výboru (president), zvolený na trojročné funkčné obdobie, traja podpredsedovia (vice-president). Koordinačný výbor pôsobí ako orgán, ktorý zodpovedá za činnosť a administratívu organizácie ako celku. Riadi činnosť ECAC

medzi stretnutiami generálnych riaditeľov a preberá zodpovednosť za vedenie špecifických oblastí činnosti ECAC s pomocou špecializovaných pracovných skupín, pracovných skupín¹⁰.

Sekretariát ECAC skladá sa zo 16 zamestnancov a slúži členským štátom podľa schváleného pracovného programu. Pozostáva z mnohonárodného tímu odborníkov s rozsiahlymi skúsenosťami vo všetkých aspektoch civilného letectva. Na čele sekretariátu je výkonný tajomník, ktorý má v podriadenosti svojho zástupcu,, sedem expertov a špecialistov na rôzne oblasti, jedeného koordinátora a šesť asistentov.

---

¹⁰ Celkovo obsahuje organizačná štruktúra 35 pracovných skupín

3.6 Africká konferencia pre civilné letectvo

Poslaním Africkej komisie pre civilné letectvo (*African Civil Aviation Commission – AFCAC; Commission Africaine de l'aviation Civile - CAFAC*), ako špecializovanej agentúry Africkej únie je zodpovednosť za záležitosti civilného letectva v Afrike a uľahčovanie spolupráce a koordinácie medzi africkými štátmi smerom k rozvoju integrovaných a udržateľných systémov leteckej dopravy, ako aj podporovať implementáciu noriem ICAO a rozvoj harmonizovaných pravidiel a predpisov v súlade s medzinárodnými postupmi v civilnom letectve.

Sídlo organizácie je v Dakare, v Senegale.

Pracovným jazykom sú angličtina a francúzština

HLAVNÉ ÚLOHY ORGANIZÁCIE

Súčasnou víziou AFCAC je podporovať bezpečný, nákladovo efektívny, udržateľný a ekologický priemysel civilného letectva v Afrike. Z tejto vízie vyplývajú aj základné hodnoty tejto medzinárodnej organizácie, ktoré je možné zhrnúť do nasledovných bodov:

- dobrá správa vecí verejných a osvedčené postupy;
- transparentnosť a zodpovednosť;
- profesionalita a bezúhonnosť;
- bezpečná a spravodlivá kultúra.

Pre napĺňanie základných hodnôt je stanovených niekoľko základných cieľov. Medzi tie najvýznamnejšie patria:

- koordinácia záležitostí civilného letectva v Afrike a spolupráca s ICAO a všetkými ostatnými príslušnými organizáciami a inými orgánmi, ktoré sú zapojené do podpory a rozvoja civilného letectva;
- uľahčenie, koordinácia a zabezpečenie úspešnej implementácie rozhodnutia Yamoussoukro prostredníctvom dohľadu a riadenia liberalizovaného odvetvia leteckej dopravy v Afrike;
- formulovanie a presadzovanie vhodných pravidiel a nariadení, ktoré poskytujú spravodlivé a rovnaké príležitosti všetkým zainteresovaným stranám a podporujú spravodlivú hospodársku súťaž;
- podpora porozumenia v otázkach politiky medzi členskými štátmi a štátmi v iných častiach sveta;
- podpora implementácie noriem ICAO a odporúčaných postupov (SARPs) pre zaistenie bezpečnosti, ochrany životného prostredia a regulácie v odvetví letectva;
- zabezpečenie dodržiavania a implementácie rozhodnutí Výkonnej rady a zhromaždenia.

ŠTRUKTÚRA ORGANIZÁCIE

Pre základné fungovanie medzinárodnej organizácie AFCAC sú ustanovené tri základné riadiace orgány, a to:

- Plenárne zasadnutie;
- Predsedníctvo (Byro);
- sekretariát.

Plenárne zasadnutie je hlavný riadiaci orgán organizácie. Zastúpenie v ňom majú všetky členské krajiny. Schádza sa spravidla raz za 3 roky. Medzi hlavné funkcie zasadnutia patrí najmä:

- voľba predsedu a piatich podpredsedov do Predsedníctva AFCAC;
- prijímanie rozhodnutí, odporúčaní a rezolúcií na ďalšie nadchádzajú obdobie;
- schvaľovanie programu činnosti a rozpočtu AFCAC.

Predsedníctvo (Byro) sa skladá z predsedu, 5 podpredsedov (zastupujúcich regióny severnej, západnej, východnej, strednej a južnej Afriky) a koordinátora africkej skupiny v Rade ICAO. Jeho úlohou je riadiť činnosť organizácie medzi dvoma plenárnymi zasadnutiami. Do kompetencie patrí aj vydávanie Výročnej správy (Annual Report), a to jedenkrát za 12 mesiacov.

Sekretariát zabezpečuje administratívny chod organizácie ako celku a poskytuje administratívnu podporu predsedníctvu AFCAC. Na čele sekretariátu je generálny tajomník.

3.7 Agentúra pre bezpečnosť leteckej prevádzky v Afrike a na Madagaskare

Agentúra pre bezpečnosť leteckej prevádzky v Afrike a na Madagaskare (Agence Pour la Sécurité de la Navigation Aérienne en Afrique et a la Madagascar – ASECNA) bola založená za účelom zabezpečovania bezpečnosti a pravidelnosti letov nad územím svojich afrických členských štátov. Jej úlohou je zabezpečiť bezpečnosť dopravy vo vzdušnom priestore svojich afrických členských krajín.

Sídlo organizácie je v Dakare, v Senegale.

Pracovným jazykom je francúzština

HLAVNÉ ÚLOHY ORGANIZÁCIE

Medzinárodná organizácia ASECNA zabezpečuje využívanie rádionavigačných prostriedkov a zariadení pre riadenie letov. Poskytuje informácie o letoch, o ich riadení a zabezpečuje kontrolu letovej prevádzky. Umožňuje zber a distribúciu meteorologických údajov posádkam lietadiel. ASECNA môže po dohode s členským štátom riadiť, prevádzkovať a poskytovať údržbu letísk daného členského štátu. ASECNA môže plniť aj funkciu sprostredkovateľa pri poskytovaní vzájomnej finančnej a technickej pomoci africkým členským štátom.

Dakarský dohovor stanovuje, že ASECNA riadi takzvané komunitné služby (identické pre všetky krajiny), najmä správu vzdušného priestoru, a ak si to štát želá. ASECNA môže riadiť aj takzvané národné aktivity (komerčné riadenie letiska a technické riadenie sekundárnych letísk v rámci krajín¹¹).

ŠTRUKTÚRA ORGANIZÁCIE

Organizačnú štruktúru medzinárodnej organizácie ASECNA, ktorí je zodpovedná za riadenie organizácie ako celku a fungovanie jej hlavných orgánov tvoria:

- Výbor ministrov;
- Správna rada
- výkonný manažment:
  - o generálny riaditeľ
  - o riadiaci výbor;
  - o finančný kontrolór;
  - o účtovník.

Výbor ministrov (Comité des Ministres) je najvyšším orgánom medzinárodnej organizácie ASECNA a tvoria ho ministri jednotlivých zmluvných štátov zodpovední za civilné letectvo. Schádza sa najmenej raz ročne na riadnom zasadnutí, spravidla v 1. štvrtroku. Na

---

¹¹ v prípade technického riadenia sekundárnych letísk je príslušný štát povinný podpísať zmluvu o poverení manažmentom so spoločnosťou ASECNA, predtým známu ako „osobitná zmluva“.

svojom zasadnutí definuje všeobecnú politiku agentúry, najmä jej stratégiu a zabezpečuje jej implementáciu. Na svojom zasadnutí volí predsedníctvo výboru, na obdobie jedného roku, ktoré sa každoročne strieda

Správna rada (Conseil d'administration) je riadiaci orgán, ktorý prijíma opatrenia potrebné na fungovanie ASECNA. Tento orgán tvoria zástupcovia jednotlivých členských krajín, jeden zástupca za každý členský štát. Správna rada môže navrhovať Výboru ministrov všetky opatrenia, ktoré môžu prispieť k rozvoju všeobecnej politiky ASECNA.

Stretáva sa na riadnom zasadnutí najmenej dvakrát ročne, a to spravidla v mesiacoch júl alebo august a december. Zasadnutia rady mimo tieto termíny sa organizujú, len v prípadoch keď si to vyžadujú potreby agentúry.

Na čele Správnej rady je **Predseda Správnej rady (Président du Conseil d'administration)**, ktorého u vymenúva po schválení Výborom ministrov Správna rada spomedzi svojich členov. Jeho mandát je trojročný a možno ho obnoviť iba raz.

Výkonný manažment (Comité de direction) zabezpečuje riadenie ASECNA pri výkone rozhodnutí Výboru ministrov a Správnej rady. Výkonný manažment tvorí:

- generálny riaditeľ;
- riadiaci výbor;
- finančný kontrolór;
- účtovník;

Generálny riaditeľ (Le directeur général) je na čele výkonného manažmentu. Vymenúva ho Správna rada po určení Výborom ministrov na obdobie štyroch (4) rokov, ktoré možno raz obnoviť. Generálny riaditeľ v rámci svojich právomocí:

- prijíma všetkých zamestnancov agentúry s výnimkou účtovníka a finančného kontrolóra;
- zodpovedá za administratívne riadenie agentúry.
- v každom členskom štáte vymenúva „zástupcu“ zodpovedného za činnosti agentúry v štáte, v ktorom bol poverený.

Riadiaci výbor (Comité de direction) tvorí deväť riaditeľov, ktorý pomáhajú Generálnemu riaditeľovi pri výkone jeho poslania.

Finančného kontrolóra (Contrôle Financier) vymenúva Správna rada po schválení Výborom ministrov na neobnoviteľné obdobie šiestich (6) rokov. V rámci svojich kompetencií vykonáva nezávislú kontrolu činnosti povoľujúcich úradníkov agentúry.

Účtovník (Agence comptable) ASECNA je vymenovaný Správnou radou po schválení Výborom ministrov na neobnoviteľné obdobie šiestich (6) rokov. V rámci svojich kompetencií

vedie všeobecné účtovníctvo a analytické prevádzkové účtovníctvo. Pripravuje finančný účet, ktorý po predložení na kontrolu výboru pre audit predkladá predstavenstvu.

3.8 Stredoamerická organizácia pre riadenie leteckej prevádzky

Základnou úlohou stredoamerickej organizácie pre riadenie leteckej prevádzky (*Corporación Centroamericana de Servicios de Navegación Aérea - COCESNA*) je okrem poskytovania prevádzkových služieb a leteckých komunikácií pre uskutočňovanie letov vo vzdušnom priestore nad územím členských štátov aj modernizácia letísk a rádio navigačného vybavenia letísk členských štátov. Založením organizácie sa zvýšila bezpečnosť letovej prevádzky v jednom z najvyťaženejších regiónov Latinskej Ameriky. Na založení organizácie sa podieľali Správa technickej pomoci ICAO a Agentúra pre medzinárodný rozvoj USA.

Sídlo organizácie je v Tegucigalpa v Hondurase

Pracovným jazykom je španielčina

HLAVNÉ ÚLOHY ORGANIZÁCIE

COCESNA poskytuje letové prevádzkové služby, letecké telekomunikácie, navigačné prístroje a letecké informácie v rámci stredoamerického letového informačného regiónu (FIR), ktorý zahŕňa viac ako 2,6 milióna km². Tento priestor zahŕňa nielen kontinentálnu oblasť šiestich členských štátov, ale aj rozsiahle námorné oblasti v Karibskom mori a Tichom oceáne. Poloha tohto stredoamerického FIR umožňuje COCESNE poskytovať letecké navigačné služby pre odlety a priletý na rôznych letiskách v regióne, ako aj prelety medzi Severnou a Južnou Amerikou.

Základnou misiou a víziou medzinárodnej organizácie COCESNA je bezpečné a efektívne poskytovanie leteckých navigačných služieb, vytvárať pridanú hodnotu a podporovať leteckú činnosť. Tým chcú dosiahnuť celosvetové uznanie ako vysokovýkonného poskytovateľa leteckých navigačných služieb.

Svoju činnosť organizácia zameriava na rôzne oblasti, medzi ktoré patria hlavne tieto:

- letecká bezpečnosť	Aeronautical Safety;
- riadenie letovej prevádzky	Air Traffic Management;
- pátranie a záchrana	Search and Rescue;
- letecké informácie	Aeronautical Information;
- overenie a kontrola letu	Flight Verification and Inspection;
- komunikácia, navigácia a dohľad	Communications, Navigation and Surveillance;
- letecký výcvik	Aeronautical Training;
- a dohľad	

ŠTRUKTÚRA ORGANIZÁCIE

Organizačná štruktúra medzinárodnej organizácie COCESNA je tvorená viacerými úrovňami riadenia, a to:

- Správna rada;
- Predsedníctvo, ktoré je tvorí:

- predseda predstavenstva;
- tajomník;
- Technický výbor;
- Generálny riaditeľ;
- Výkonné orgány a agentúry:
  - Stredoamerická letecká navigačná agentúra - ACNA;
  - Stredoamerická agentúra pre bezpečnosť letectva - ACSA;
  - Stredoamerický inštitút pre letecký výcvik – ICCAE.

Správna rada (CONSEJO DIRECTIVO) je najvyšším kolegiálnym orgánom COCESNA a pozostáva z dvoch členov zastupujúcich každú zo zmluvných strán, splnomocnenca a zástupcu.

Riadne zasadnutia predstavenstva sa konajú raz za mesiac a mimoriadne zasadnutia na žiadosť predsedu rady alebo aspoň dvoch jej zastupiteľských členov alebo na žiadosť výkonného prezidenta na riešenie záležitostí naliehavých, resp. prioritná povaha. Zasadnutia predstavenstva sa konajú za plnej prítomnosti jeho členov a jeho rozhodnutia sú prijímané väčšinou hlasov.

PRESEDNÍCTVO RADY (PRESIDENCIA DEL CONSEJO)

Predseda predstavenstva (Presidente del Consejo Directivo) volí správna rada na svojom poslednom riadnom výročnom zasadnutí. Voľba je realizovaná tak, aby sa zaručila primeraná rotácia a striedanie medzi zmluvnými stranami. Predseda predstavenstva preto zastáva funkciu jeden (1) rok.

Tajomník predstavenstva (Secretario del Consejo Directivo) je protokolárna funkcia, ktorú vykonáva Výkonný riaditeľ ACESNA bez toho, aby boli dotknuté jeho vlastné funkcie.

Technický výbor (Comité Técnico) má za úlohu analyzovať otázky technického charakteru, ktoré mu predkladá na posúdenie výkonný riaditeľ, úrady civilného letectva a pobočky COCESNA. Technický výbor je zložený z riaditeľov civilného letectva členských štátov a špecializovaných technikov. Technický výbor sa schádza na základe rozhodnutia predsedu výboru alebo na žiadosť členských štátov, a to minimálne štyri (4) krát v kalendárnom roku. Výsledkom rokovaní sú dohody predkladané predstavenstvu na posúdenie a schválenie. Na čele výboru je predseda, ktorý je volený na obdobie jedného roka, a to z členov výboru. Voľba je realizovaná na rotačnom a abecednom základe. Predseda môže byť zvolený opätovne zvolený väčšinou hlasov svojich členov. Funkciu predsedu technickej komisie môžu zastávať hlavne funkcionári s technickými skúsenosťami v oblasti letectva. Tajomníka uvedeného výboru vymenuje výkonný riaditeľ.

Výkonného riaditeľa (El Director Ejecutivo) vymenúva Správna rada prostredníctvom vopred stanoveného a zmluvne dohodnutého rotačného postupu na obdobie piatich (5) rokov. Kandidát môže byť opätovne zvolený len raz, a to jednomyseľným hlasovaním jeho členov.

Stredoamerická letecká navigačná agentúra (Agencia Centroamericana de Navegación Aérea - ACNA) je orgánom medzinárodnej organizácie COCESNA, prostredníctvom ktorej táto poskytuje letecké navigačné služby. Táto agentúra bola založená 1. júna 2001. Jej hlavné kancelárie sa nachádzajú v Tegucigalpe, Honduras, odkiaľ sú spravované nasledujúce služby:

- riadenie letovej prevádzky – ATM;
- komunikácia, navigácia a dohľad;
- riadenie leteckých informácií;
- letová inšpekcia.

Stredoamerická agentúra pre bezpečnosť letectva (Agencia Centroamericana para la Seguridad Aeronáutica - ACSA) sa špecializuje na odporúčanie, poradenstvo, usmerňovanie a pomoc štátom (úradu civilného letectva) a prevádzkovateľom leteckej dopravy (poskytovateľia služieb).

Stredoamerický inštitút pre letecký výcvik (Instituto Centroamericano de Capacitación Aeronáutica – ICCAE) so sídlom v Salvádore bol ako súčasť COCESNA konštituovaný ako centrum leteckého výcviku s najväčším zastúpením v regióne Strednej Ameriky a s veľkým medzinárodným presahom. Ponúka riešenia v oblasti vzdelávania a rozvoja personálu prepojeného s odvetvím leteckej dopravy.

3.9 Latinskoamerická komisia pre civilné letectvo

Hlavná úloha Latinskoamerickej komisie pre civilné letectvo (*Comisión Latinoamericana de Aviación Civil – CLAC; Comissão Latino-Americana de Aviação Civil – CLAC; Latin American Civil Aviation Commission – LACAC*) spočíva upevnení nezávislosti a v rozvoji leteckej dopravy v Latinskej Amerike. Základnou ideou vzniku je presadzovanie jednotnej regionálnej ekonomickej politiky civilného letectva a ochrana záujmov národných leteckých spoločností pri súťaži s dopravcami z USA.

Sídlo organizácie je v Lime v Peru.

Pracovným jazykom sú španielčina, portugálčina a angličtina

HLAVNÉ ÚLOHY ORGANIZÁCIE

Hlavnou víziou medzinárodnej organizácie LACAC je byť garantom pre efektívny, udržateľný, bezpečný, organizovaný a harmonizovaný rozvoj regionálnej a globálnej leteckej dopravy.

Pre naplnenie tohto cieľa LACAC zameriava svoju činnosť na integráciu, spoluprácu a koordináciu medzi štátmi Latinskej Ameriky v záležitostiach leteckej dopravy, leteckej politiky, riadenia letísk, budovania kapacít, životného prostredia, uľahčenia a bezpečnosti a ochrany letectva.

ŠTRUKTÚRA ORGANIZÁCIE

Štruktúru medzinárodnej organizácie LACAC tvorí:

- Zhromaždenie;
- Výkonný výbor;
- Stály sekretariát.

Zhromaždenie LACAC (Assembly) sa skladá zo zástupcov všetkých členských štátov a zvoláva sa aspoň raz za dva roky. Jeho rezolúcie a odporúčania schvaľuje Zhromaždenie so súhlasom jednoduchej väčšiny zastúpených štátov. Zhromaždenie schvaľuje aj pracovný program na nasledujúce dvojročné obdobie vrátane plánovania rozpočtu a kontrolných činností vykonaných počas predchádzajúceho obdobia. Zhromaždenie LACAC na každom riadnom zasadnutí schvaľuje zloženie svojho výkonného výboru. Ten je zložený z predsedu a štyroch podpredsedov, pričom sa pri voľbe zohľadňujú kritériá geografického zastúpenia v regióne.

Výkonný výbor (Executive Committee) predstavuje výkonný a riadiaci orgán LACAC. Riadi činnosť organizácie medzi dvomi zasadnutiami Zhromaždenia a zodpovedá za výkon výkonných funkcií organizácie, ako sú riadenie, koordinácia a usmerňovanie pracovného programu schváleného Zhromaždením. Je zložený z predsedu a štyroch podpredsedov,

ktorých volí Zhromaždenie. Výkonný výbor môže pri výkone svojich funkcií zriaďovať výbory a pracovné alebo expertné skupiny.

Sekretariát (Secretariat) organizuje výkonný výbor v súlade s pravidlami a pokynmi vydanými Zhromaždením a ustanoveniami tohto štatútu.

3.10 Arabská organizácia civilného letectva

Základnou úlohou *Arabskej organizácie civilného letectva* (*Arab Civil Aviation Organization – ACAO*) je posilniť spoluprácu a koordináciu medzi arabskými krajinami v oblasti civilného letectva, stanoviť všeobecný plán rozvoja civilného letectva v arabských krajinách a zabezpečiť jeho bezpečnosť, ako aj rozvíjať arabské civilné letectvo s cieľom uspokojiť potreby arabských krajín na bezpečnú, zabezpečenú a pravidelnú leteckú dopravu.

Sídlo organizácie je v Rabate-Suezy v Maroku.

Pracovným jazykom je arabčina.

HLAVNÉ ÚLOHY ORGANIZÁCIE

Medzinárodná organizácia Organizácia pôsobí ako regionálne fórum civilného letectva. Jej poslaním je zabezpečiť bezpečné a bezpečné arabské civilné letectvo, ktoré dosahuje trvalo udržateľný rozvoj, chráni životné prostredie a je dostupné pre rôzne segmenty arabských spoločností.

ŠTRUKTÚRA ORGANIZÁCIE

Štruktúra organizácie zahŕňa niekoľko prvkov riadenia a výborov, a to:

- Valné zhromaždenie;
- Výkonná rada;
- Generálne riaditeľstvo;
- výbory organizácie.

Valné zhromaždenie sa skladá z prezidentov a generálnych riaditeľov civilného letectva v arabských členských štátoch, ktorí sa stretávajú každé dva roky, aby prijali plány, programy a rozpočet organizácie.

Generálne riaditeľstvo je správnym orgánom organizácie na čele s generálnym riaditeľom, ktorého volí Valné zhromaždenie na obdobie štyroch rokov, ktoré možno raz obnoviť. Úlohou generálneho riaditeľa je vykonávať odporúčania a uznesenia valného zhromaždenia a výkonnej rady a pripravovať projekty a aktivity organizácie.

Výkonná rada sa skladá z deviatich členov volených Valným zhromaždením na obdobie dvoch rokov, a to z radov vedúcich a riaditeľov civilného letectva alebo vyšších úradníkov úradov civilného letectva členských štátov, ktorí majú primerané znalosti a skúsenosti v oblasti civilného letectva na plnenie svojich povinností. Výkonná rada volí spomedzi svojich členov predsedu a podpredsedu na obdobie dvoch rokov. Predseda a podpredsedovia nemôžu byť opätovne zvolení na viac ako jedno funkčné obdobie.

Výkonná rada zasadá najmenej dvakrát ročne v sídle organizácie. Jej zasadnutie zvoláva predseda rady alebo generálny riaditeľ organizácie. Zasadnutia sa môžu konať v

jednom z členských štátov a so súhlasom väčšiny členov rady. V oznámení sa uvedie program, dátum a miesto zasadnutia. Na zasadnutiach výkonnej rady sa zúčastňuje generálny riaditeľ ACAO. Zasadnutie Výkonnej rady je uznášaniaschopné za prítomnosti riadnej väčšiny svojich členov a svoje odporúčania a uznesenia vydáva nadpolovičná väčšina prítomných.

3.11 Medzinárodné združenie leteckých dopravcov

Medzi základné úlohy a ciele *Medzinárodného združenia leteckých dopravcov* (*International Air Transport Association – IATA*) patrí napomáhať rozvoju civilnej leteckej dopravy, podporovať leteckú komerčnú dopravu, zabezpečovať rozvoj spolupráce medzi leteckými dopravnými podnikmi, ktoré sa zúčastňujú na medzinárodnej leteckej doprave a spolupracovať s ICAO a s ďalšími medzinárodnými organizáciami.

Sídlo organizácie je v Montreale, provincia Quebec, v Kanade.

Pracovným jazykom sú angličtina, francúzština, španielčina, arabčina,¹² a čínština.

HLAVNÉ ÚLOHY ORGANIZÁCIE

IATA slúži ako sprostredkovateľ medzi leteckými spoločnosťami a cestujúcimi ako aj nákladnými agentmi cez neutrálne použité normy agentúrneho servisu a centralizovaných finančných systémov. Je hlavným prostriedkom spolupráce medzi leteckými spoločnosťami pri podpore bezpečných, spoľahlivých, bezpečných a hospodárnych leteckých služieb, a to v prospech svetových spotrebiteľov. Odvetvie medzinárodnej pravidelnej leteckej dopravy je viac ako 100-krát väčšie ako v roku 1945. Len málo priemyselných odvetví sa vyrovná dynamike tohto rastu, ktorý by bol oveľa menej veľkolepý bez štandardov, praktík a postupov vyvinutých v rámci IATA.

Cieľom IATA je pomôcť spoločnosti samej tým, že zjednoduší procesy a zvýši pohodlie cestujúcich pri súčasnom znížení nákladov a zvýšení efektivity. Prelomové zjednodušenie podnikateľskej iniciatívy je zásadné v tejto oblasti. Navyše, je bezpečnosť pre IATA prioritou číslo jedna a cieľom IATA je neustále zlepšovať bezpečnostné štandardy, najmä prostredníctvom Operačného bezpečnostného auditu (IOSA). Ďalším hlavným záujmom je minimalizovať vplyv leteckej dopravy na životné prostredie.

ŠTRUKTÚRA ORGANIZÁCIE

Štruktúru medzinárodnej organizácie IATA tvoria nasledovné prvky:

- Valné zhromaždenie;
- Rada guvernérov
- Menovací výbor
- manažment:
  - o Generálny riaditeľ
  - o Výkonný výbor;
  - o regionálne vedenie;
  - o sekretariát
  - o poradné rady

---

¹² preklad do arabčiny sa obmedzuje na dokumenty pre Valné zhromaždenie, ako to požadujú arabsky hovoriaci členovia

Valné zhromaždenie je najvyšším orgánom IATA, ktoré sa koná ako pravidelné (výročné) zasadnutie alebo mimoriadne zasadnutie. Pravidelné zasadnutie sa koná vždy v intervale od 6 mesiacov (minimum) do 15 mesiacov (maximum) od posledného Valného zhromaždenia. Plní vnútornú a vonkajšiu funkciu. Vnútorná funkcia spočíva predovšetkým vo voľbe generálneho riaditeľa IATA, členov výkonného výboru a ďalších stálych výborov, posúdenie správ o činnosti a rozpočte. Vonkajšia funkcia posudzuje všetky základné súčasné problémy medzinárodnej leteckej dopravy a prijíma odpovedajúce rezolúcie a odporúčania.

Rada guvernérov IATA vykonáva funkcie výkonného výboru, zodpovedá sa valnému zhromaždeniu a oprávňuje Radu prijať svoje pravidlá a predpisy. Správnu radu tvorí najviac tridsaťjeden (31) osôb volených spomedzi oprávnených osôb navrhnutých členmi, ktorí vykonávajú svoju funkciu bez odmeny, a generálneho riaditeľa počas jeho funkčného obdobia.

Menovací výbor je menovaný Valným zhromaždením vždy pred ukončením zasadnutia Valného zhromaždenia. Jeho základnou úlohou je odporučiť a navrhnúť nasledujúcemu Valnému zhromaždeniu voľby členov na obsadenie voľných miest v Rade guvernérov. Nominačný výbor sa skladá z desiatich (10) členov, pričom piati (5) sú zo súčasných členov rady a piati (5) mimo rady. Funkčné obdobie členov nominačnej komisie trvá od ich zvolenia valným zhromaždením, na ktorom boli zvolení, do zvolenia nového nominačného výboru na nasledujúcom valnom zhromaždení.

Generálny riaditeľ (Director General) je zároveň generálnym riaditeľom IATA (Chief Executive Officer IATA). Jeho úlohou je vykonávať dohľad, riadenie a kontrolu nad obchodom a záležitosťami IATA, ako aj ďalšie funkcie a povinnosti, ktorými ho môže Valné zhromaždenie alebo predstavenstvo poveriť. Zároveň dohliada na mechanizmy vysporiadania transakcií medzi leteckými spoločnosťami, pobočkami, regionálnymi a inými kancelármi IATA a inými subjektmi, ktoré predstavenstvo považuje za vhodné v záujme IATA. Volí sa na obdobie jedného roka. Prezidentom IATA môže byť prezident alebo generálny riaditeľ tej leteckej spoločnosti, ktorá usporadúva riadneho Valného zhromaždenia.

Výkonný výbor (Management Committee) prešiel zásadnou reštrukturalizáciou. Koncom roka 2020 IATA pristúpila k reštrukturalizácii pracovnej sily vzhľadom na vážny vplyv ochorenia COVID-19 na aktivity organizácie. Zmeny v riadiacej štruktúre a zjednodušená štruktúra riadenia umožňuje IATA lepšie zastupovať a slúžiť členským leteckým spoločnostiam (290) s väčším zameraním na kľúčové otázky odvetvia, efektívnejšie rozhodovanie, rýchlejšiu implementáciu iniciatív a vyššiu komerčnú výkonnosť a financovanie programov.

Regionálne vedenie riadi činnosť v jednotlivých geografických oblastiach. Medzinárodná organizácia IATA má viac ako 50 kancelárií po celom svete a podporuje svojich členov v približne 120 krajinách. Okrem stáleho sídla má aj svoje regionálne zastúpenia, a to pre regióny:

- Afrika a Blízky východ;
- Európa;

- Severná Ázia;
- Ázia a Tichomorie;
- Amerika.

Sekretariát, na čele ktorého stojí generálny riaditeľ a ktorý je zároveň prezidentom Výkonného výboru zabezpečuje každodennú operatívnu činnosť IATA. Firemný tajomník koná ako tajomník valných zhromaždení a zabezpečuje a riadi personál požadovaný valnými zhromaždeniami a komisiami. Ak tajomník nie je k dispozícii, generálny riaditeľ vymenuje člena sekretariátu IATA, aby pôsobil ako tajomník tohto zasadnutia.

Poradné rady zriaďuje generálny riaditeľ so súhlasom Rady guvernérov. Poradné orgány sa skladajú z minimálne dvanástich (12) členov a maximálne z dvadsiatich (20) členov. Mandát poradnej rady určí počet jej členov v rámci tohto rozmedzia, v opačnom prípade sa berie maximálne dvanásť (12) členov. Ak bude prijatý dostatočný počet nominácií, musí byť aspoň jeden (1) člen z každého zo siedmich (7) geografických regiónov rady IATA. Člen poradného zboru si nemôže ustanoviť splnomocnenca, aby ho zastupoval. Členov poradných rád vymenúva generálny riaditeľ na základe návrhov členov a podlieha preskúmaniu predsedníckou komisiou a schváleniu predsedníckou komisiou a predsedníctvom. Nominanti majú hlavnú zodpovednosť za strategické formulovanie a vykonávanie politiky leteckej spoločnosti.

3.12 Medzinárodné združenie civilných letísk

Medzinárodné združenie civilných letísk (*Airports Council International – ACI; **International Civil Airports Association – ICAA***) je nezisková organizácia, ktorej prvoradý záujem spočíva v **podporovaní záujmov letísk**. Spolupracuje s medzinárodnými organizáciami, vládami, členmi letísk a zainteresovanými stranami v odvetví na vývoji politík, programov a osvedčených postupov, ktoré presadzujú záujmy letísk a podporujú excelentnosť v leteckom priemysle. V spolupráci s vládami, regionálnymi členmi ACI, odborníkmi a medzinárodnými organizáciami, ako je ICAO sa podieľa na vývoji politík, programov a osvedčených postupov, ktoré celosvetovo zlepšujú letiskové štandardy.

Sídlo organizácie je v Montreale, provincia Quebec, v Kanade.

Pracovným jazykom je angličtina.

HLAVNÉ ÚLOHY ORGANIZÁCIE

Airports Council International (ACI) zastupuje kolektívne záujmy letísk po celom svete na podporu excelentnosti v leteckom priemysle. Spolupracuje s vládami, regionálnymi členmi ACI, odborníkmi a medzinárodnými organizáciami, ako je ICAO, na vývoji politík, programov a osvedčených postupov, ktoré globálne posúvajú štandardy letísk.

ŠTRUKTÚRA ORGANIZÁCIE

Medzinárodná organizácia ACI je globálnou medzinárodnou organizáciou. Z tohto dôvodu je ako celok rozdelená na hlavný riadiaci orgán, niekoľko celkov, regionálnych centier, a to:

- ACI World,		Montreal, Quebec, Kanada;
- ACI AFI	Afrika,	Casablanca, Maroko;
- ACI EUR	Európa,	Brusel, Belgicko;
- ACI NA	Severná Amerika,	Washington, DC, USA;
- ACI APAC	Ázia-Pacifik,	Hong Kong;
- ACI LAC	Latinská Amerika-Karibik,	Panama City, Panama.

ACI World je vrcholným riadiacim orgánom, ktorý sa nachádza v Montreale, v medzinárodnom uzle pre letecké a letecké organizácie. Túto časť organizácie vedie rôznorodá Svetová riadiaca rada so zástupcami z globálnych regiónov ACI a leteckého priemyslu.

Oblastné regionálne zastupiteľstvá reprezentujú členov v danom regióne. Ich činnosť je podporovaná odbornými komisiami a špecializovanými jednotkami.

Organizačnú štruktúru hlavného riadiaceho orgánu tvoria:

- Valné zhromaždenie;
- Svetová riadiaca rada (Správna rada);
- Svetový výkonný výbor (Výkonný výbor);
- Sekretariát ;
- Svetové stále výbory (stále výbory).

Valné zhromaždenie je najvyšším orgánom ACI. Zasadá jedenkrát ročne a prijíma rozhodnutia absolútnou väčšinou hlasov, pričom každý člen ICAA má jeden hlas. Úlohou Valného zhromaždenia je voľba prezidenta a administratívnej rady, schvaľovanie správ rady o jej činnosti, potvrdzovanie rozpočtu, určovanie výšky členských príspevkov a prijímanie nových členov.

Prezident je volený všetkými členmi, vedie pomocou dvoch orgánov, a to Správna rada a výkonný výbor. Ako najvyšší zástupca organizácie je zodpovedný za realizovanie politiky Valného zhromaždenia a Správnej rady.

Správna rada (World Governing Board) určuje smer našej práce s cieľom podporiť kapacitu a rast globálnej letiskovej komunity. Zasadnutie Správnej rady sa zvoláva dvakrát do roka.

Štruktúra rady zabezpečuje, aby politické odporúčania a činnosti reprezentovali kolektívne záujmy členov ACI. Svetová riadiaca rada ACI sa skladá z 28 zástupcov regionálnych výborov ACI, a to nasledovne 13 Afrika - 3 miesta, Ázia a Tichomorie - 9 miest, Európa - 7 miest, Latinská Amerika a Karibik - 3 miesta, Severná Amerika - 6 miest a 1 miesto predchádzajúci predseda Správnej rady. Členovia rady môžu byť vymenovaní najviac na dve trojročné obdobia a musia byť oficiálnym zástupcom riadneho člena ACI.

Správna rada určuje smerovanie ACI, ktoré uskutočňuje prostredníctvom Výkonného výboru a generálneho riaditeľa, v súlade s rozhodnutím Valného zhromaždenia, ktorému to ohlasuje. Správna rada ustanovuje Generálneho riaditeľa, rozhoduje o vstupe nových členov do ACI, stanovuje rozpočty pre zastupiteľstvá, schvaľuje pre ACI programy aktivít, plány prehlásení, zapájanie sa do spolupráce s inými svetovými orgánmi a skúma konkrétne záležitosti, ktoré neboli referované Zhromaždeniu.

Výkonný výbor (World Executive Committee) monitoruje a koordinuje aktivity stálych svetových výborov. Výkonný výbor je zodpovedný za rozvoj celosvetových služieb pre členov. Na čele výboru je predseda, ktorého menuje Správna rada na obdobie dva roky.

Sekretariát je stály orgán, ktorý zabezpečuje bežnú činnosť. Jeho činnosť riadi generálny sekretár, menovaný výkonným výborom na neobmedzenú dobu.

Stále výbory (World Standing Committees) rozvíjajú politiku letísk v ich príslušných oblastiach, ktoré spadajú pod ich kompetencie. Sú v nich zástupcovia letísk a priemyslu s odbornými znalosťami v danej oblasti, ktorí poskytujú Svetovej riadiacej rade rady v otázkach politiky. Stále výbory tiež pomáhajú výkonnému výboru a sekretariátu ACI.

3.13 Medzinárodná federácia združenia dopravných pilotov

Cieľom Medzinárodnej federácie združenia dopravných pilotov IFALPA (*International Federation of Air Line Pilots Associations – IFALPA*) je koordinovať združenie dopravných pilotov v technických a profesionálnych otázkach, prispievať k rozvoju bezpečnosti a plynulosti leteckej dopravy, hájiť záujmy civilných dopravných pilotov a prispievať k výmene technických informácií.

Sídlo organizácie je v Montreale, provincia Quebec, v Kanade.

Pracovným jazykom je angličtina.

HLAVNÉ ÚLOHY ORGANIZÁCIE

Medzinárodná organizácia IFALPA je globálnym hlasom pilotov a jej hlavným poslaním je koordinovať združenie dopravných pilotov. Je to nezisková medzinárodná organizácia, ktorá v súčasnej dobe zastupuje viac ako 100 000 pilotov v takmer 100 krajinách. Jej aktuálnym poslaním je:

- podporovať najvyššiu úroveň bezpečnosti letectva na celom svete;
- byť globálnym zástancam profesie pilota;
- poskytovať zastupovanie, služby a podporu všetkým členom aj leteckému priemyslu.

Podieľa sa výrazným spôsobom na tvorbe štandardov a odporúčaných smerníc ICAO, čím aktívne reguluje medzinárodné civilné letectvo.

Jednou zo základných funkcií IFALPA je podporovať a zlepšovať úlohu a postavenie profesionálnych pilotov poskytovaním výcviku a vzdelávania. Na tento účel IFALPA ponúka programy a semináre prispôbené novým dobrovoľníkom aj skúseným zástupcom.

Portfólio profesionálneho rozvoja pokrýva oblasti, ako je tréning, vyšetrovanie leteckých nehôd, ľudské faktory a vedenie, bezpečnosť dráh a letísk a manažment rizika únavy.

ŠTRUKTÚRA ORGANIZÁCIE

Medzinárodná organizácia IFALPA, podobne ako aj iné globálne medzinárodné organizácie, má dve základné súčasti. Tou prvou je spoločný riadiaci orgán a tou druhou regionálne zastúpenie.

- Valné zhromaždenie (General assembly);
- Výkonný výbor (Executive Board);
- Sekretariát (Secretariat Staff).
- Stále výbory (Standing committees);
- regionálne zastúpenia (Regional Representative);

Valné zhromaždenie IFALPA (General Assembly) je organizované vo forme štvordňovej konferencie, ktorá sa koná každý rok. Takmer 500 účastníkov zastupujúcich svoje členské asociácie sa stretáva s ďalšími odborníkmi z komunity pilotov leteckých liniek, aby prediskutovali aktuálny vývoj a odporučili politiky na podporu najvyššej úrovne bezpečnosť letu.

Výkonný výbor (Executive Board) riadia organizáciu medzi konferenciami a stretávajú sa štyrikrát ročne. Na čele výkonného výboru je prezident, ktorý je zodpovedný za všetky aspekty aktivít IFALPA. Riadi účasť federácie v Medzinárodnej organizácii civilného letectva (ICAO), ktorá vyvíja a podporuje štandardy a odporúčané postupy pre bezpečnosť, ochranu a environmentálnu udržateľnosť medzinárodného civilného letectva.

Sekretariát IFALPA vykonáva a podporuje všetky realizované aktivity medzi konferenciami.

Medzinárodná organizácia IFALPA má celkovo **11 stálych výborov**. Na čele každého výboru je predseda výboru a spravidla dvaja podpredsedovia. Výnimkou sú len Výbor pre helikoptéry, ktorý má len jedného podpredsedu a Výbor pre ľudskú výkonnosť, ktorý má troch podpredsedov. Činnosť jednotlivých výborov je úzko prepojená s konkrétnymi funkcionármi Výkonného výboru a ich kompetenciami. Medzi stále výbory medzinárodnej organizácie IFALPA patria:

- Výbor pre analýzu leteckých nehôd a prevenciu (AAP);
- Výbor pre dizajn a prevádzku lietadiel (ADO);
- Výbor pre letiská a životné prostredie (AGE);
- Výbor pre letové prevádzkové služby (ATS);
- Výbor pre nebezpečné predmety (DG);
- Výbor pre helikoptéry (HEL);
- Výbor pre ľudskú výkonnosť (HUPER);
- Výbor pre právne záležitosti a legislatívu (LEG);
- Výbor pre profesijné a vládne záležitosti (PGA)
- Výbor pre bezpečnosť (SEC)
- Výbor pre administratívu, členstvo a financie (AMF)

3.14 Medzinárodná spoločnosť pre letecké telekomunikácie

Základná úloha medzinárodnej spoločnosti pre letecké telekomunikácie (francúzsky: *Société Internationale de Télécommunications aéronautiques – SITA*) SITA spočíva v zavádzaní a prevádzkovaní automatizovaných telekomunikačných prostriedkov, ktoré umožňujú registráciu cestujúcich, tlač palubných vstupeniek, vyvažovanie lietadiel a automatizované sledovanie miest v lietadle. SITA disponuje aj špecializovanou sieťou, ktorá zabezpečuje rýchle odovzdávanie údajov o prevádzke lietadiel a bezpečnosti letov a okrem komunikačnej siete aj rozsiahly systém knihovania leteniek.

Sídlo organizácie je v Ženeve, vo Švajčiarsku.

Pracovným jazykom je 60 rôznych jazykov sveta.

HLAVNÉ ÚLOHY ORGANIZÁCIE

SITA je popredným svetovým špecialistom v oblasti leteckej dopravy, komunikácie a informačných technológií. Viac ako 70 rokov získava skúsenosti a odborné znalosti, ktoré následne uplatňuje pri riešení takmer všetkých hlavných obchodných, prevádzkových, batožinových a osobných procesov v leteckej doprave. Jej leteckí IT profesionáli sú v každom kúte sveta a poskytujú služby vo viac ako 200 krajinách, vo viac ako 60 rôznych jazykoch.

Medzinárodná organizácia SITA poskytuje množstvo služieb, ktoré sú rozdelené na tri hlavné oblasti činnosti (odvetvia) , a to:

- služby na letiskách;
- služby na hraniciach;
- služby pre lietadlá.

ŠTRUKTÚRA ORGANIZÁCIE

V roku 2021 došlo k výraznejším zmenám organizačnej štruktúry SITA. Tá je aktuálne tvorená nasledovnými orgánmi:

- Rada SITA;
- Výkonný tím;
- Správna rada.

Rada SITA (SITA Council) je člensko-zastupiteľským poradným orgánom, ktorý zastupuje viac ako 400 členov agentúry SITA. Tento orgán sa zaoberá záujmami členskej komunity a má za úlohu zastupovať a chrániť záujmy členstva. Rada SITA svojou činnosťou prispieva a poskytuje poradenstvo v súvislosti s portfóliom produktov a riešení ATI spoločnosti SITA v prospech komunity ATI. Na podporu riadenia agentúry Rada SITA (SITA Council) predkladá Správnej rade SITA (SITA Board) odporúčania v otázkach členstva a poskytuje podnety a usmernenia v otázkach dôležitých pre členov, ktoré si vyžadujú schválenie valným zhromaždením. Rada tiež identifikuje a je zástancom iniciatív členských

spoločenstiev a podieľa sa na navrhovaní dlhodobej obchodnej stratégie agentúry SITA so zameraním na portfólio.

Výkonný tím (Executive team) riadi činnosť SITA v období medzi zasadaniami Valného zhromaždenia. Na čele tímu je generálny riaditeľ. Tím sa skladá celkovo z 14 členov, ktorých primárnou úlohou je čeliť výzvam súčasného odvetvia leteckej dopravy.

Správna Rada SITA (SITA Board) dohliada na činnosť skupiny SITA s cieľom zabezpečiť jej efektívne fungovanie. Je zložená z riaditeľov, ktorých menuje valné zhromaždenie SITA. Správna rada má celkovo desať členov a jej čele je predseda správnej rady a jeden podpredseda. Správna rada SITA má pre svoju činnosť k dispozícii štyri stále výbory, a to:

- Nominačný výbor;
- Výbor pre odmeňovanie;
- Výbor pre audit a riadenie rizík;
- Výbor pre kybernetickú bezpečnosť.

3.15 Medzinárodná letecká federácia

Medzinárodná letecká federácia (***Fédération Aéronautique Internationale – FAI***) je mimovládna a nezisková medzinárodná organizácia, ktorej základným cieľom je podpora leteckých aktivít vo svete, ratifikácia svetových a kontinentálnych rekordov a koordinácia medzinárodných súťaží. Jej hlavným cieľom je rozvoj športového letectva a je aktivita v oblasti športu uznáva aj Medzinárodný olympijský výbor (MOV).

Sídlo organizácie je v Lausanne, vo Švajčiarsku.

Pracovným jazykom sú angličtina, francúzština, ruština a španielčina.

HLAVNÉ ÚLOHY ORGANIZÁCIE

Základnou myšlienkou medzinárodnej organizácie FAI je ***„Svet, kde je bezpečná účasť na leteckých športoch a rekreačnom lietaní dostupná pre každého za rozumnú cenu“***. Pre napĺňanie tejto myšlienky je poslaním FAI uprednostňovať stratégie a neustále sa posúvať smerom k svojim cieľom a cieľom.

ŠTRUKTÚRA ORGANIZÁCIE

Aby mohla medzinárodná organizácia FAI splniť svoje ciele a uspokojiť vyvíjajúce sa potreby každého leteckého športu a oblasti činnosti, tak sa organizačná štruktúra FAI naďalej vyvíja. Z času na čas sa vytvárajú nové komisie. V súčasnosti organizačnú štruktúru FAI tvoria tieto prvky:

- Generálna konferencia;
- Výkonná rada
- Sekretariát;
- letecké športové komisie
- technické komisie

Generálna konferencia FAI (General Conference) je najvyšší orgán FAI. Pozostáva z delegátov menovaných aktívnymi a pridruženými členmi, ako aj určených zástupcov medzinárodných pridružených členov, volených funkcionárov FAI, čestných prezidentov, čestných patrónov FAI, určených zástupcov firemných patrónov FAI, čestných spoločníkov a delegátov menovaných predsedami jednotlivých komisií. Základnou úlohou Konferencie je tvoriť politiku, definovať ciele FAI a určovať stanovy organizácie. Do kompetencie Konferencie patrí voľba prezidenta FAI a výkonný výbor. Generálna konferencia sa schádza raz ročne.

Výkonná rada FAI je hlavným výkonným orgánom FAI, zodpovedným za implementáciu rozhodnutí Generálnej konferencie a riadenie každodennej prevádzky FAI. Vykonáva politiku a rozhodnutia Generálnej konferencie a vykonáva právomoci delegované Generálnou konferenciou. Výkonná rada je spoločne zodpovedná Generálnej konferencii za všetky prijaté rozhodnutia a opatrenia prijaté medzi Generálnymi konferenciami. Všetci členovia Výkonnej rady sú menovaní Generálnou konferenciou na dvojročné obdobie. Na čele výkonnej rady je prezident (president). Ďalšími členmi sú šiesti (6) výkonných riaditeľov a sekretár.

Sekretariát FAI je zodpovedný za každodennú prevádzku medzinárodnej organizácie FAI.

Letecké športové komisie kontrolujú aktivity rôznych disciplín riadených FAI. Do tejto kategórie komisií patria hlavne:

- Komisia pre všeobecné letecké športy (CASI);
- Komisia pre leteckú akrobáciu (CIVA);
- Komisia pre letecké modelárstvo (CIAM);
- Komisia pre amatérsky postavené a experimentálne lietadlá (CIACA);
- Komisia pre astronautické rekordy (ICARE);
- Komisia pre balónové lietanie (CIA);
- Komisia pre všeobecné letectvo (GAC);
- Komisia pre bezmotorové lietanie (IGC);
- Komisia pre závesné lietanie a paragliding (CIVL);
- Komisia pre lietanie na ultraľahkých lietadlách a motorových krídlach (CIMA);
- Komisia pre lietanie na lietadlách s rotujúcimi nosnými plochami (CIG);
- Komisia pre parašutizmus (ISC).

Technické komisie kontrolujú nešportové aktivity, ako je:

- Komisia pre vzdelanie (Educ)
- Komisia pre životné prostredie (EnvC)
- Komisia pre Lekársko-fyziologické (CIMP)